

กระทู้ถามที่ ๐๒๓ ร.

วุฒิสภา

๓ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างแดน

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

การพระพุทธศาสนาในต่างแดนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ดำเนินการโดยคนไทย กอปรด้วย พระภิกษุสงฆ์ อุบาสก และอุบาสิกาในรูปแบบต่างๆ เช่น เป็นคณะพระธรรมทูตหรือศรัทธาของมวลพุทธศาสนิกชน ฯลฯ ซึ่งเป็นตัวอย่างของความตื่นตัว การเตรียมเครื่องยึดเหนี่ยวด้านจิตใจให้ประพฤติปฏิบัติสิ่งดีงาม พิจารณาหาแนวทางให้คนไทยหรือคนท้องถิ่นในประเทศนั้นๆ ได้เข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างแดนของคณะบุคคลเป็นไปอย่างยากลำบากเริ่มจาก

๑. การขอหนังสือเดินทางที่ต้องผ่านขั้นตอนของการพิจารณาเห็นชอบ อนุญาต และอนุมัติ ตั้งแต่ระดับเจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะภาค แล้วต้องผ่านการพิจารณาของมหาเถรสมาคมอีก ดูประหนึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง ละเอียดอ่อนและต้องกลั่นกรองกัน หลายชั้นหลายระดับ แท้จริงแล้ว ผู้ทราบดีว่าผู้ขอหนังสือเดินทางเป็นใคร ความประพฤติเป็นอย่างไร ใกล้ชิดผู้ขอคือเจ้าอาวาสนั้น อย่างสูงควรเพียงแต่ระดับเจ้าคณะจังหวัดซึ่งเป็นผู้ดูแลพระสงฆ์ ของจังหวัดนั้นๆ ว่าพระภิกษุรูปใดเป็นอย่างไร มีความรู้ความสามารถเหมาะสมในการไปเผยแพร่ พระศาสนาหรือสมควรให้ไปหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งพุทธภูมิได้บ้าง

๒. สถานที่ประกอบศาสนกิจที่ดี หลายประเทศได้รับการสนับสนุนให้มีการก่อสร้างอย่างเต็มที่ อาคารมีรูปแบบตามสถาปัตยกรรมไทยสวยงาม แต่บางแห่งต้องเช่าอาคารสถานที่ที่เป็นทั้งกุฏิ อุโบสถ ฯลฯ อยู่รวมด้วยกันอย่างไม่เหมาะสม บางแห่งมีพระภิกษุผู้จำพรรษาและปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ บางแห่ง ก็ล้มลุกคลุกคลาน สร้างความไม่สง่างามให้แก่พระศาสนา

๓. พระภิกษุ อุบาสก และอุบาสิกา ผู้เผยแพร่พระศาสนาถือว่าเป็นบุคคลสำคัญยิ่ง ที่นอกจาก จะทำให้พระพุทธศาสนาเจริญก้าวหน้าแล้วยังเป็นการสะท้อนให้ชาวต่างชาติเข้าใจถึงวัฒนธรรมประเพณี ของคนไทยเป็นอย่างดียิ่งขึ้น บุคคลเหล่านี้สมควรให้ความสนใจ โดยมีการตรวจสอบความรู้ความสามารถ มากกว่าจะไปสนใจการอนุญาต และอนุมัติในการทำหนังสือเดินทางซึ่งถือเป็นงานด้านธุรการ

อย่างไรก็ดีเป็นความภูมิใจของคนไทยที่ยังมีพระภิกษุ และอุบาสิกา ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ เผยแพร่หลักธรรมคำสอน และวิถีปฏิบัติทางพุทธได้ ใคร่ขอยกตัวอย่างให้เห็น ดังนี้

- พระเทพเจติยาจารย์หรือหลวงพ่อวิริยังต์ สิรินทโร เจ้าอาวาสวัดธรรมมงคล เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ท่านได้ไปเผยแพร่จัดหลักสูตรครูสมาธิให้กับชาวแคนาดาหลายเมืองซึ่งเป็นที่รู้จัก ปีละหลายรุ่น เมื่อจบหลักสูตรภาคทฤษฎีแล้วก็จะนำบุคคลเหล่านั้นมาฝึกภาคสนามโดยส่งไปประดิษฐ์ที่ ดอยอินทนนท์ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ บุคคลเหล่านั้นก่อปรด้วยชนหลายเผ่าพันธุ์มิใช่มีความรู้ ความเข้าใจวิชาการทำสมาธิเท่านั้น เขายังเข้าใจคนไทย วัฒนธรรม ประเพณีของไทยอีกด้วย

- มหาอุบาสิกาบงกช สิทธิผล แห่งแดนมหามงคล อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เป็นสุภาพสตรีตัวเล็ก ๆ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา อย่างจริงจัง และได้เผยแพร่คำสั่งสอนเหล่านั้นพร้อมนำไปปฏิบัติ และสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายช่วยให้ บุคคลจำนวนมากเข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างถ่องแท้ ไม่งมงาย เป็นแบบอย่างของอุบาสิกาผู้เสียสละ นอกจากนี้ยังได้ไปก่อสร้างแดนมหามงคลแก้วสวรรค์อีกแห่งในอินเดีย ซึ่งใกล้กับเขตเซตวัน เมืองสาวสติ ของอุดรประเทศอินเดีย เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้นำคณะลูกศิษย์ไปปฏิบัติมหาธุดงค์แดนพุทธภูมิ

บุคคลทั้งสองนี้เป็นตัวอย่างเพียงเล็กน้อย ยังมีอีกหลายท่านที่สมควรให้ความสนใจให้การ สนับสนุนและส่งเสริมให้งานที่ดำเนินการอยู่เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นแก่พระพุทธศาสนาและการเผยแพร่ วัฒนธรรมประเพณีไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น จึงขอเรียนถามว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายของรัฐบาลต่อพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ คือ

๑. รัฐบาลมีขั้นตอน วิธีการ ระยะเวลาการออกหนังสือเดินทาง และมีมาตรการในการกำหนด คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้ไปจำพรรษาในวัดต่างประเทศหรือไม่ อย่างไร

๒. รัฐบาลมีนโยบายในการกำหนดภารกิจความรับผิดชอบของวัดพระพุทธศาสนาในประเทศ ที่เป็นแดนพุทธภูมิ คือ เนปาล และอินเดีย ประเทศเหล่านี้ชาวพุทธเกือบไม่มีเหลืออยู่เลยซึ่งต่างกับ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย เป็นต้น มีการอพยพของผู้นับถือพุทธศาสนาไปอยู่มากมายอย่างไร

๓. รัฐบาลจะส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องให้ความสำคัญกับบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ทาง พระพุทธศาสนา ทั้งพระภิกษุ อุบาสก และอุบาสิกาหรือไม่ อย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อุทัยพันธุ์ สงวนเสริมศรี

สมาชิกรัฐสภาจังหวัดสุรินทร์

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๒๓ ร.

ของ นายอุทัยพันธุ์ สงวนเสริมศรี สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสุรินทร์

เรื่อง การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างแดน

ข้าพเจ้า นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างแดน ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวดอง ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า การเดินทางไปต่างประเทศของพระภิกษุสามเณรเป็นอำนาจของคณะสงฆ์ในการพิจารณา โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีหน้าที่รับสนองงานคณะสงฆ์ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอำนวยความสะดวกในการออกหนังสือเดินทางถวายพระภิกษุที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปต่างประเทศ โดยที่การเดินทางไปต่างประเทศของพระภิกษุสามเณรเป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคม กำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งระเบียบมหาเถรสมาคม ฯ ดังกล่าว แบ่งการเดินทางไปต่างประเทศเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ไปราชการหรือกิจของคณะสงฆ์ หมายถึงไปปฏิบัติศาสนกิจ ณ วัดไทยในต่างประเทศ หรือภารกิจที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย เป็นอำนาจของมหาเถรสมาคม ในส่วนนี้มหาเถรสมาคมได้มีมติแต่งตั้งพระเถระ ๒ รูป ให้มีหน้าที่ในการพิจารณาพระภิกษุที่จะไปปฏิบัติศาสนกิจ ณ วัดไทยในต่างประเทศ แล้วนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณาอนุมัติคือ สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะกรรมการฝึกรบมพระธรรมทูตไปต่างประเทศ (ฝ่ายมหานิกาย) และสมเด็จพระพุทธิชินวงศ์ กรรมการฝึกรบมพระธรรมทูตไปต่างประเทศ (ฝ่ายธรรมยุต)

๒. ไปเป็นส่วนบุคคล หมายถึงไปเป็นการชั่วคราว เช่น นมัสการปูชนียวัตถุสถาน ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า กิจนิมนต์ เยี่ยมญาติ และการศึกษา เป็นอำนาจของคณะกรรมการศูนย์ควบคุมการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร (ศ.ต.ภ.)

โดยที่ระเบียบมหาเถรสมาคม กำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดคุณสมบัติ ภารกิจของพระภิกษุสามเณรที่จะเดินทาง รวมทั้งวิธีการที่จะต้องปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ซึ่งพระภิกษุสามเณรผู้เดินทางต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการถ่วงดุลพระภิกษุสามเณรที่มีความประพฤติและความสามารถเหมาะสมเดินทางไปต่างประเทศ

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า ปัจจุบันมีวัดไทยก่อตั้งในต่างประเทศมากมาย ซึ่งวัดไทยเหล่านั้นเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของพุทธศาสนิกชนชาวไทยและชาวต่างชาติก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจ

และประกอบศาสนกิจทางศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย นอกจากวัดไทยดังกล่าวแล้วยังมีวัดไทยอีก ๓ วัดที่รัฐบาลสร้างไว้ในต่างประเทศ คือ วัดไทยพุทธคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย วัดพุทธปทีป กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และวัดไทยลุมพินี ประเทศเนปาล รัฐบาลโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้พิจารณาจัดสรรเงินเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแผ่พระศาสนาในต่างประเทศทุกปี สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีเนื้อที่กว้างขวาง รัฐบาลให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนทุกด้านรวมทั้งด้านการนับถือศาสนา และเป็นประเทศที่มีความเจริญด้านเทคโนโลยีสูง บัณฑิตดังกล่าวทำให้มีคนไทยไปอยู่อาศัยเพื่อประกอบอาชีพและศึกษากันมาก จึงทำให้มีการก่อตั้งวัดไทยมากกว่าประเทศอื่นๆ ส่วนประเทศอินเดีย และเนปาล แม้จะมีชาวพุทธอยู่น้อยก็ตาม แต่การเผยแผ่พระพุทธรศาสนากลับเป็นไปด้วยดี เนื่องจากการกิจหลักของพระธรรมทูตสายต่างประเทศ คือ การเผยแผ่พระพุทธรศาสนาในต่างประเทศให้ความรู้ด้านธรรมะ และการศาสนสงเคราะห์ เช่น ที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และภารกิจนี้มีได้มุ่งเน้นหรือเลือกปฏิบัติเฉพาะพุทธศาสนิกชนเท่านั้น แต่เป็นการสงเคราะห์ให้บุคคลทั่วไปทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา อันเป็นวิถีทางของพุทธศาสนา เพื่อก่อให้เกิดสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติทั้งปวง

ประกอบกับทางรัฐบาลดำเนินงานโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ให้ทุนการศึกษาพระภิกษุชาวต่างชาติ รวมทั้งพระภิกษุชาวอินเดีย เนปาล และศรีลังกา ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น ๔๓ ทุน เพื่อเข้ามาศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม - บาลี และมหาวิทยาลัยสงฆ์ประเภทต่างๆ โดยที่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็จะกลับไปประเทศของตนเพื่อเผยแผ่พระพุทธรศาสนาต่อไป นอกจากนี้ยังมีพระภิกษุสามเณรชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาพระธรรมวินัยในประเทศไทยด้วยทุนของตนเอง หรือได้รับทุนจากวัดโดยตรง เช่น ที่วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม หรือที่อื่นๆ อีกหลายแห่ง เป็นต้น

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาโดยในวันวิสาขบูชาของทุกปี ทางราชการจะแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อคัดเลือกผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ในโครงการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชาผู้ควรแก่รางวัลจะได้รับพระราชทานเสมาธรรมจักร พร้อมด้วยประกาศเกียรติคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเสด็จเป็นองค์ประธานเปิดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา ณ มณฑลพิธีที่สนามหลวง งานดังกล่าวได้จัดสืบเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จนถึงปัจจุบันนับได้ ๒๐ ปีแล้ว

บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับเลือกจะได้รับพระราชทานรางวัลเกียรติยศนี้เพียงครั้งเดียวเพราะถือว่าสูงสุดในชีวิตแล้ว หลักเกณฑ์ทั่วไปและคุณสมบัติผู้ทำคุณประโยชน์ มีดังนี้

๑. เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพุทธศาสนาตามประเภทที่กำหนดประเภทใดประเภทหนึ่ง โดยมีผลงานเป็นที่ยอมรับและปรากฏผลดีเด่น
๒. มีประวัติและผลงานเป็นที่ยอมรับและปรากฏผลดีในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยมีกิจกรรมต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๓ ปี ทั้งนี้ ตามประเภทและสาขาที่คณะกรรมการกำหนด
๓. เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม มีความประพฤติดีงามเป็นที่ยอมรับศรัทธาเลื่อมใสแก่บุคคลใกล้ชิด และบุคคลที่รู้จักโดยทั่วไป